

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خطبه الہی غدیر خم

برگزیدہ خطبہ غدیریہ

بہ ہمراہ

بیانات مقام معظم رہبری مدظلہ

مقدمه

الحمد لله الذي جعلنا من المتمسكين بولاية مولينا

اميرالمومنين والائمة المعصومين (عليهم السلام)

خدایی را ثنا و شکر می‌گذاریم که به ما سعادت تمسک به ولایت امیرالمومنین و ائمه اهل‌البيت عليهم‌السلام را مرحمت فرمود و ما را از شیعیان و محبان علی المرتضی علیه‌السلام قرار داد.

و خدای متعال را سپاس می‌گوییم که بار دیگر به ما توفیق ورود در ضیافت «عیدالله‌الاکبر» و بزرگترین عید آل محمدصلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم عید سعید غدیر خم را عنایت کرد.

در این ایام دوستان اهل‌البيت عليهم‌السلام و عاشقان محمد و آل محمدصلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم خصوصاً جوان‌های مؤمن و ولایتی زیاد سؤال می‌کنند که چه باید کرد؟ اگر عید غدیر عید ولایت و امامت و اگر مسأله امامت و معرفت امام، رکن رکین ایمان، بل

مدار اسلام و فاصل بین «اسلام» و «جاهلیت و کفر و نفاق» است - که هست -^۱ و اگر مشکلات، شبهات، سموم عقیدتی، فرهنگی، اخلاقی و دامهای شیطانی دشمنان اسلام و قرآن از ۶ جهت مؤمنین و امت اسلامی را احاطه کرده - که اینگونه هست - ما در این شرایط حساس جهان اسلام، منطقه، شیعه و کشور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف چه خدمتی می‌توانیم در این ایام انجام بدهیم که لازم، ضروری و حیاتی و موجب رضای خداوند متعال و رسول اعظم صلی الله علیه و آله و سلم و امیرالمؤمنین و ائمه طاهرین علیهم السلام بویژه صاحب الامر و ولی عصر و امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف باشد.

ما به عنوان یک توصیه و تذکر خدمت این برادران و خواهران با اخلاصی که احساس تکلیف الهی و وظیفه دینی کرده و اعلام آمادگی می‌کنند عرض می‌کنیم وظایف زیادی در عرصه فردی، خانوادگی، اجتماعی و ... می‌توان

۱. از روایات متواتر، قطعی و مسلم بین تمام فرق اسلامی که علماء شیعه و سنی کتابها در نقل و بحث آن نوشته اند روایت مشهور نبوی صلی الله علیه و آله: «من مات و من لم یعرف امام زمانه مات میتة الجاهلیة» است که رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: هر کس بمیرد در حالیکه امام زمانش را نمی‌شناسد همانند مرگ دوره جاهلیت (کفار و مشرکین جاهلیت) از دنیا رفته است.

انجام داد که یکی از بهترین آن نشر، بیان و ابلاغ خطبه بی نظیر رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم در عید غدیر است. خطبه تاریخی و آسمانی که رسول اکرم صلی الله علیه وآله وسلم ۷۰ روز قبل از وداع با امت آن را در سفر بی بدیل **حجۃ الوداع (حجۃ البلاغ)** در جمع ۱۲۰ هزار نفری اصحاب و همراهان ایراد فرمود و حجت را بر خلائق تمام کرد. خطبه‌ای که در آن هوای داغ و سوزان غدیر خم ۳ روز جمعیت را نگهداشت و فرمود:

مردم خدای متعال ۳ نوبت جبرئیل را فرستاده که این پیام را ابلاغ کنم و فرموده اگر ابلاغ نکنی اصل رسالت الهی را ابلاغ نکرده‌ای!!

یا ایها الرسول بلّغ ما انزل الیک من ربک آنچه که ما گفتیم (یعنی ولایت علی بن ابیطالب) را به مردم ابلاغ کن خطبه ای که بیش از ۴۰ بار در آن تأکید و تصریح و تلمیح می‌فرماید که: مردم من علی را به امامت و ولایت نصب نکردم خدا او را نصب کرد! (من فقط وظیفه ابلاغ و تبلیغ

دارم همانطور که بعثت نبی کار خداست، نصب امام و جعل خلیفه هم کار خداست...

خطبه ای که ۱۰ بار نام «ائمه» را در آن می برد و بیش از ۱۰ بار تأکید می کند که خدا ذریه هر نبی را در پشت خودش قرار داد ولی ذریه و فرزندان مرا در صلب علی (و از بطن مطهر فاطمه سلام الله علیها) قرار داد و این ائمه فرزندان من اند. خطبه ای که چیزی را برای هدایت مردم فرو گذار نکرد... و خطبه ای که این تاج افتخار را منحصرأ در اختیار دارد که رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم در خصوصش فرمود:

فلیبلغ الحاضر الغائب و الوالد الولد الی یوم القیامه!

واجب است هر حاضر (در صحنه غدیر و بیعت با علی) این پیام خطبه مرا به غائبان و پدران به فرزندان - تا روز قیامت - برسانند یعنی تمام والدین مومنی که تا قیامت می آیند واجب است این خطبه غدیر را به فرزندان خود تعلیم دهند و حجت عظیم «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فِهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ» را بر آنان تمام کنند.

اما اکنون:

در شرایطی که دشمنان اسلام و قرآن و اهل‌البیت‌علیهم‌السلام با تمام امکانات به جنگ با اسلام آمده‌اند و در شرایطی که بیش از ۴۶۰۰۰ سایت ضداسلام و شیعه به دشمنی با قرآن و اهل‌بیت سنگ تمام گذاشته‌اند و مزدوران و اذنان داخلی استکبار جهانی و نوکران آنها در منطقه خاورمیانه با هزینه‌های میلیارد دلاری به پاشیدن تخم تفرقه و دشمنی بین مسلمین و تکفیر مومنین و دشمنی با اهل‌البیت‌علیهم‌السلام و هدم و نابودی شیعه کمر بسته‌اند تنها راه نجات بشریت و اسلام و مسلمین بازگشت به دامن معرفت و ولایت اهل‌بیت رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و تسلیم شدن در مقابل امر الهی و حکم آسمانی که در حجة‌البلاغ بوسیله پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم برای چندمین بار ابلاغ و تأکید شد است.

یکی از بهترین حسنات و خیرات این است که:
در این ایام که مناسبت‌ها و فضائل زیادی آن را به نام اهل‌البیت‌علیهم‌السلام گره زده است مثل:

۱. ۱۸ ذی الحجه روز عيد سعيد غدیر و روز خواندن خطبه

خلافت پس از ۲۵ سال

۲. ۱۹ ذی الحجه روز ازدواج امیرالمومنین با حضرت

فاطمه سلام الله علیها (به نقلی)

۳. ۲۵ و ۲۴ ذی الحجه:

الف) نزول آیه ولایت (انما ولیکم اله و رسوله و الذین امنوا

... اعطاء انگشتری علی علیه السلام به سائل)

ب) حدیث بساط

ج) حدیث عقد مؤاخاة (پیمان برادری رسول

اکرم صلی الله علیه و آله با امیرالمومنین علیه السلام)

د) نزول آیه مباحله

ه) نزول آیه تطهیر

و) نزول آیه هل اتی ...

علما و مومنین به چاپ و نشر و توزیع و خواندن و تفسیر و

تبیین این خطبه نبوی صلی الله علیه و آله وسلم که نسخه علاج و

شفاء دردهای دیروز و امروز جامعه اسلامی است بپردازند و

عطر ولایت الهی را در کامهای تشنه کامان معرفت بپاشند.

امید آنکه در اجتماع قلوب، و مؤدّت و محبت دل‌های مؤمنین
و مسلمین و تمهید مقدمات ظهور دولت کریمه
مهدویه علیه السلام ران ملخی، تحفه به سلیمان زمان،
بقیة الله الاعظم عجل الله فرجه الشریف، باشد.

دفتر اعزام مبلغ

دانشگاه امام صادق علیه السلام

**بخش‌هایی از
خطبه گرانسنگ غدیر خم**

بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم

۱. وَأَقْرَأَهُ عَلَي نَفْسِي بِالْعُبُودِيَّةِ وَأَشْهَدُ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ. وَأُودِي مَا
أَوْحِيَ بِهِ إِلَيَّ حَذْرًا مِنْ أَنْ لَا أَفْعَلَ فَتَجَلَّ بِي مِنْهُ قَارِعَةٌ لَا يَدْفَعُهَا
عَنِّي أَحَدٌ وَإِنْ عَظُمَتْ حِيلَتُهُ وَصَفَتْ خُلَّتُهُ

و اکنون به بندگی خویش و پروردگاری او گواهی می‌دهم و
وظیفه‌ام را در آن چه وحی شده انجام می‌دهم، تا مبدا از سوی
او عذابی فرود آید که کسی را یارای دور ساختن آن از من
نباشد. هر چند توانش بسیار و دوستی‌اش (با من) خالص باشد.

۲. لِإِلَهِ الْإِلَهِ لَإِنَّهُ قَدْ أَعْلَمَنِي أَنِّي إِنْ لَمْ أُبَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ فِي حَقِّي عَلَيَّ
فَمَا بَلَّغْتُ رِسَالَتَهُ وَقَدْ صَمِنَ لِي تَبَارَكَ وَتَعَالَى الْعِصْمَةَ (مَنْ
النَّاسِ) وَهُوَ اللَّهُ الْكَافِي الْكَرِيمُ

- معبودی جز او نیست - چرا که اعلام فرموده که اگر آن
چه (درباره ی علی) نازل کرده به مردم نرسانم، وظیفه
رسالتش را انجام نداده‌ام؛ و خداوند تبارک و تعالی امنیت از

[آزار] مردم را برایم تضمین کرده و البته که او کفایت کننده و بخشنده است.

۳. فَأَوْحِيَ إِلَيَّ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ، فِي عَلِيٍّ يَعْنِي فِي الْخِلَافَةِ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (وَإِنْ لَمْ
تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ)

پس آنگاه خداوند چنین وحی ام فرستاد: «بسم الله الرحمن الرحيم. ای فرستاده ما! آن چه از سوی پروردگارت - درباره علی و خلافت او - بر تو فرود آمده بر مردم ابلاغ کن، وگرنه رسالت خداوندی را به انجام نرسانده‌ای؛ و خدا تو را از آسیب مردم نگاه می‌دارد.»

۴. مَعَاشِرَ النَّاسِ مَا قَضَرْتُ فِي تَبْلِيغِ مَا أُنزِلَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيَّ. وَأَنَا أُبَيِّنُ
لَكُمْ سَبَبَ هَذِهِ الْآيَةِ: إِنَّ جَبْرَيْلَ هَبِطَ إِلَيَّ مَرَارًا ثَلَاثًا يَأْمُرُنِي عَنِ
السَّلَامِ رَبِّي - وَهُوَ السَّلَامُ - أَنْ أَقُومَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَأُعَلِّمَ كُلَّ
أَبْيَضٍ وَأَسْوَدٍ: أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَوَصِيِّ وَخَلِيفَتِي (عَلِيَّ

أُمَّتِي) وَالْإِمَامُ مِنْ بَعْدِي الَّذِي مَحَلُّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا
أَنَّهُ لَأَنْبِيَّ بَعْدِي وَهُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ اللَّهِ وَرَسُولُهُ

ای مردم! آنچه بر من فرود آمده، در تبلیغ آن کوتاهی
نکرده‌ام و حال برایتان سبب نزول آیه را بیان می‌کنم: همانا
جبرئیل سه مرتبه بر من فرود آمد از سوی سلام، پروردگرم
- که تنها او سلام است - فرمانی آورد که در این مکان به پا
خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی بن
ابی طالب برادر، وصی و جانشین من در میان امت و امام پس
از من بوده. جایگاه او نسبت به من به سان هارون نسبت به
موسی است، لیکن پیامبری پس از من نخواهد بود او (علی)،
صاحب اختیارتان پس از خدا و رسول است.

وَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَيَّ بِذَلِكَ آيَةً مِنْ كِتَابِهِ (هي):

إِنَّمَا وَلِيُّكُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ) وَ عَلِيٌّ بَنُ أَبِي طَالِبٍ الَّذِي أَقَامَ
الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَهُوَ رَاكِعٌ يُرِيدُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ حَالٍ

و پروردگارم آیه‌ای بر من نازل فرموده که: «همانا ولی، صاحب اختیار و سرپرست شما، خدا و پیامبر او و ایمانیانی هستند که نماز به پا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌پردازند.» و هر آینه علی بن ابی‌طالب نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

۶. وَ سَأَلْتُ جَبْرَائِيلَ أَنْ يَسْتَعْفِيَ لِي (السَّلَام) عَنْ تَبْلِيغِ ذَالِكَ إِلَيْكُمْ. أَيُّهَا النَّاسُ لِعَلِّي بَقِيَّةَ الْمُتَّقِينَ وَ كَثْرَةَ الْمُنَافِقِينَ وَ ادْغَالِ اللَّائِمِينَ وَ حِيلِ الْمُسْتَهْزِئِينَ بِالْإِسْلَامِ الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ بِأَنَّهُمْ «يَقُولُونَ بِالْإِسْنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ حِينًا وَ هُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ»

و من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام اجازة کند و مرا از این مأموریت معاف فرماید. زیرا کمی پرهیزگاران و فزونی منافقان و دسیسه ملامت‌گران و مکر مسخره‌کنندگان اسلام را می‌دانم؛ همانان که خداوند در کتاب خود در وصفشان فرموده: «به زبان آن را می‌گویند که در دل

هایشان نیست و آن را اندک و آسان می شمارند حال
آن که نزد خداوند بس بزرگ است.»

و كَثْرَةَ أَذَاهُمْ لِي غَيْرِ مَرَّةٍ حَتَّى سَمَوْنِي أَذْنًا وَ زَعَمُوا أَنِّي كَذَّالِكُ
لِكَثْرَةِ مُلَازِمَتِهِ إِيَّايَ وَ إِقْبَالِي عَلَيْهِ وَ هَوَاهُ وَ قَوْلِهِ مِنِّي حَتَّى أَنْزَلَ
اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي ذَلِكَ أَوْ مِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤَدُّونَ النَّبِيَّ وَ يَقُولُونَ هُوَ
مُحَمَّدٌ، قُلْ أَذْنُ (عَلِيٍّ) الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ أَذْنُ (مُحَمَّدٍ) خَيْرٌ لَكُمْ، يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ
يُؤْمِنُ لِمُؤْمِنِينَ

و نیز از آن روی که منافقان بارها مرا آزار رسانیده تا بدانجا
که مرا اذن [سخن شنو و زودباور] نامیده‌اند، به خاطر
همراهی افزون علی با من و رویکرد من به او و تمایل و
پذیرش او از من، تا بدانجا که خداوند در این موضوع آیه‌ای
فرو فرستاده: «و از آنانند کسانی که پیامبر خدا را می
آزارند و می‌گویند: او سخن شنو و زودباور است. بگو:
آری سخن شنو است. - بر علیه آنان که گمان می‌کنند او
تنها سخن می‌شنود - لیکن به خیر شماست، او

(پیامبر صلی الله علیه و آله) به خدا ایمان دارد و مؤمنان را
تصدیق می کند و راستگو می انگارد.»

۸. وَلَوْ شِئْتَ أَنْ أُسَمِّيَ الْقَائِلِينَ بِذَلِكَ بِأَسْمَائِهِمْ لَسَمَيْتُ وَأَنْ
أُورِيَّ إِلَيْهِمْ بِأَعْيَانِهِمْ لَأَوْمَأْتُ وَأَنْ أَذِلَّ عَلَيْهِمْ لَدَلَلْتُ وَلَكِنِّي
وَاللَّهِ فِي أُمُورِهِمْ قَدْ تَكْرَمْتُ وَكُلُّ ذَلِكَ لَا يَرْضَى اللَّهُ مِنِّي إِلَّا أَنْ
أُبَلِّغَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيَّ (في حَقِّ عَلِيٍّ)

ثُمَّ قَالَا:

۹. يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ (في حَقِّ عَلِيٍّ) وَإِنْ لَمْ
تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ

و اگر می خواستم نام گویندگان چنین سخنی را بر زبان آورم
و یا به آنان اشارت کنم و یا مردمان را به سویشان هدایت
کنم [که آنان را شناسایی کنند] می توانستم. لیکن سوگند به
خدا در کارشان کرامت نموده لب فروبستم. با این حال
خداوند از من خشنود نخواهد گشت مگر این که آن چه در
حق علی علیه السلام فرو فرستاده به گوش شما برسانم.

سپس پیامبر صلی الله علیه و آله چنین خواند:

«ای پیامبر ما! آن چه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده - در حقّ علی - ابلاغ کن؛ وگرنه کار رسالتش را انجام نداده‌ای و البته خداوند تو را از آسیب مردمان نگاه می‌دارد.»

بخش سوم:

اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام

۱۰. فَأَعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ ذَلِكَ فِيهِ وَ أَفْهَمُوهُ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا فَرَضَ طَاعَتَهُ عَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَ
الْأَنْصَارِ وَ عَلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ وَ عَلَى الْبَادِي وَ الْحَاضِرِ وَ
عَلَى الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ. وَالْحُرِّ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ. وَ
عَلَى الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ وَ عَلِيٍّ كُلِّ مَوْحِدٍ

ای مردم! بدانید این آیه درباره اوست. ژرفای آن را فهم کنید
و بدانید که خداوند او را برایتان صاحب اختیار و امام قرار
داده، پیروی او را بر مهاجران و انصار و آنان که به نیکی از
ایشان پیروی می کنند و بر صحرائشینان و شهروندان و بر
عجم و عرب و آزاد و برده و بر کوچک و بزرگ و سفید و
سیاه و بر هر یکتاپرست لازم شمرده است.

۱۱. مَاضٍ حُكْمُهُ جَازٍ قَوْلُهُ نَافِذٌ أَمْرُهُ مَلْعُونٌ مَنِ خَالَفَهُ مَرْحُومٌ مَنِ
تَبِعَهُ وَ صَدَقَهُ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِمَنْ سَمِعَ مِنْهُ وَ أَطَاعَهُ

• [هشدار که] اجرای فرمان و گفتار او لازم و امرش نافذ است. ناسازگارش رانده، پیرو و باورکننده اش در مهر و شفقت است. هر آینه خداوند، او و شنوایان سخن او و پیروان راهش را آمرزیده است.

۱۳. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ آخِرُ مَقَامٍ أَقْوَمُهُ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَاسْمَعُوا وَ
أَطِيعُوا وَانْقَادُوا لِأَمْرِ رَبِّكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ هُوَ مَوْلَاكُمْ
وَإِلَهُكُمْ ثُمَّ مِنْ دُونِهِ رَسُولُهُ وَنَبِيُّهُ الْمُخَاطَبُ لَكُمْ ثُمَّ مِنْ بَعْدِي
عَلِيٌّ وَرَبِّكُمْ وَإِمَامُكُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ رَبِّكُمْ ثُمَّ الْإِمَامَةُ فِي ذُرِّيَّتِي مِنْ
وَلَدِهِ إِلَى يَوْمِ تَلْقَوْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

ای مردم! آخرین بار است که در این اجتماع به پا ایستاده‌ام. پس بشنوید و فرمان حق را گردن گذارید؛ چرا که خداوند عزوجل صاحب اختیار و ولی و معبود شماست؛ و پس از خداوند ولی شما، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون در برابر شماست و با شما سخن می‌گوید. و پس از من به فرمان پروردگار، علی ولی و صاحب اختیار و امام شماست. آن‌گاه

امامت در فرزندان من از نسل علی خواهد بود. این قانون تا برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید دوام دارد.

۱۳. لَا حَلَالَ إِلَّا مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَهَمَّ وَلَا حَرَامَ إِلَّا مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَهَمَّ وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَرَّفَنِي الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ وَأَنَا أَفْضَيْتُ بِمَا عَلَّمَنِي رَبِّي مِنْ كِتَابِهِ وَحَلَالِهِ وَحَرَامِهِ إِلَيْهِ

روا نیست، مگر آن چه خدا و رسول او و امامان روا دانند؛ و ناروا نیست مگر آن چه آنان ناروا دانند. خداوند عزوجل، هم روا و هم ناروا را برای من بیان فرموده و آن چه پروردگارم از کتاب خویش و حلال و حرامش به من آموخته در اختیار علی نهاده‌ام.

۱۴. مَعَاشِرَ النَّاسِ عَلَيَّ (فَضِّلُوهُ). مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ أَحْصَاهُ اللَّهُ فِي وَ كُلُّ عِلْمٍ عُلِمْتُ فَقَدْ أَحْصَيْتُهُ فِي إِمَامِ الْمُتَّقِينَ. وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِيًّا. وَ هُوَ الْإِمَامُ الْمُبِينُ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي سُورَةِ يس: (وَ كُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ)

ای مردم! او را برتر بدانید. چرا که هیچ دانشی نیست مگر اینکه خداوند آن را در جان من نبشته و من نیز آن را در جان

پیشوای پرهیزکاران، علی، ضبط کرده ام. او (علی) پیشوای روشنگر است که خداوند او را در سوره یس یاد کرده که: «و دانش هر چیز را در امام روشنگر برشمرده‌ایم...»

۱۵. مَعَاشِرَ النَّاسِ لَا تَضِلُّوا عَنْهُ وَلَا تَنْفَرُوا مِنْهُ وَلَا تَسْتَنْكِفُوا عَنْهُ وَلَا يَتَّبِعْهُ فَهُوَ الَّذِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَيَعْمَلُ بِهِ وَ يُرْهِقُ الْبَاطِلَ وَيَنْهَى عَنْهُ وَلَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَأَئِمِّ أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ رَسُولِهِ لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَى الْإِيمَانِ بِي أَحَدٌ وَالَّذِي فَدَى رَسُولَ اللَّهِ بِنَفْسِهِ وَالَّذِي كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا أَحَدٌ يَعْبُدُ اللَّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجَالِ غَيْرُهُ.

ای مردم! از علی رو برنتابید. و از امامتش نگریزید. و از سرپرستی‌اش رو برنگردانید. او [شما را] به درستی و راستی خوانده و [خود نیز] بدان عمل نماید. او نادرستی را نابود کند و از آن بازدارد. در راه خدا نکوهش نکوهش گران او را از کار باز ندارد. او نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان، به او سبقت نجسته. و او جان خود را فدای رسول الله

نموده و با او همراه بوده است تنها اوست که همراه رسول خدا عبادت خداوند می‌کرد و جز او کسی چنین نبود.

۱۶. **أَوَّلُ النَّاسِ صَلَاةً وَأَوَّلُ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ مَعِيَ أَمْرَتُهُ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَنَامَ**

فِي مَضْجِي فَفَعَلَ فَادِيًّا لِي بِنَفْسِهِ

اولین نمازگزار و پرستشگر خدا به همراه من است. از سوی خداوند به او فرمان دادم تا [در شب هجرت] در بستر من بیارامد و او نیز فرمان برده، پذیرفت که جان خود را فدای من کند.

۱۷. **مَعَاشِرَ النَّاسِ فَصَلُّوهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللَّهُ وَأَقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ**

ای مردم! او را برتر دانید، که خداوند او را برگزیده؛ و پیشوایی او را بپذیرید، که خداوند او را برپا کرده است.

۱۸. **مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَيَّ أَحَدٍ أَنْكَرَ**

وَلَا يَتَّبِعُهُ وَلَنْ يَعْفِرَ لَهُ حَتَّمَا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ بِمَنْ خَالَفَ

أَمْرَهُ وَأَنْ يُعَذِّبَهُ عَذَابًا نَكْرًا أَبَدًا الْآبَادِ وَدَهْرَ الدُّهُورِ

ای مردم! او از سوی خدا امام است و هرگز خداوند توبه منکر او را نپذیرد و او را نیامرزد. این روش قطعی خداوند درباره مخالف علی است و هر آینه او را به عذاب دردناک پایدار کیفر کند.

۱۹. فَاحْذَرُوا أَنْ تُخَالِفُوهُ فَتَصَلُّوا نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ
أَعَدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

از مخالفت او بهراسید و گرنه در آتشی درخواهید شد که هیزم آن مردمانند و سنگ، که برای منکران حق آماده شده است.

۲۰. مَعَاشِرَ النَّاسِ بِي وَاللَّهِ بَشَرِ الْأَوَّلُونَ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ وَأَنَا
(وَاللَّهِ) خَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالْحَبِجَّةُ عَلَى جَمِيعِ
الْمَخْلُوقِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ فَمَنْ شَكَ فِي ذَلِكَ
فَقَدْ كَفَرَ كُفْرَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَمَنْ شَكَ فِي شَيْءٍ مِنْ قَوْلِي هَذَا
فَقَدْ شَكَ فِي كُلِّ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ. وَمَنْ شَكَ فِي وَاحِدٍ مِنَ الْأَثْمَةِ فَقَدْ
شَكَ فِي الْكُلِّ مِنْهُمْ وَالشَّاكُّ فِينَا فِي النَّارِ

ای مردم! به خدا سوگند که پیامبران پیشین به ظهورم مژده داده‌اند و اکنون من فرجام پیامبران و برهان بر آفریدگان

آسمانیان و زمینیانم. آن کس که راستی و درستی مرا باور نکند به کفر جاهلی درآمده و تردید در سخنان امروز همسنگ تردید در تمامی محتوای رسالت من است، و شک و نابوری در امامت یکی از امامان، همچون شک و نابوری در تمامی آنان است و هرآینه جایگاه نابوران ما آتش دوزخ خواهد بود.

۳۱. مَعَاشِرَ النَّاسِ حَبَابِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بِهَذِهِ الْفَضِيلَةِ مَتَّأ مِنْهُ عَلَيَّ وَ
إِحْسَانًا مِنْهُ إِلَيَّ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَلَا لَهُ الْحَمْدُ مِنِّي أَبَدَ الْأَبْدِينَ
وَدَهْرَ الدَّاهِرِينَ وَعَلَى كُلِّ حَالٍ

ای مردم! خداوند عزوجل از روی منت و احسان خویش این برتری را به من پیشکش کرد و البته که خدایی جز او نیست. آگاه باشید: تمامی ستایش‌ها در همه روزگاران و در هر حال و مقام ویژه اوست.

۳۲. مَعَاشِرَ النَّاسِ فَضِّلُوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي مِنْ ذَكَرٍ وَ
أُنْتِي مَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرَّقَّ وَبَقِيَ الْخَلْقُ

ای مردم! علی را برتر دانید؛ که او برترین مردمان از مرد و زن پس از من است؛ تا آن هنگام که آفریدگان پدیدارند و روزی شان فرود آید.

۳۳. مَلْعُونٌ مَّلْعُونٌ مَعْضُوبٌ مَعْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَيَّ قَوْلِي هَذَا وَلَمْ يُؤَافِقْهُ

دور است از رحمت خداوند و خشم باد بر آن که این گفته را نپذیرد و با من موافق نباشد!

۳۴. أَلَا إِنَّ جَبْرئِيلَ خَبَّرَنِي عَنِ اللَّهِ تَعَالَى بِذَلِكَ وَيَقُولُ: «مَنْ عَادَى

عَلِيًّا وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتِي وَعَظْمِي». (وَلَسْتُ نَفْسِي مَا قَدَمْتُ

لِعَدِيٍّ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ تَحَالُفَهُ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا) إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ

بِمَا تَعْمَلُونَ

همانا بدانید جبرئیل از سوی خداوند خیرم داد: «هر آن که با علی بستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او باد!» «البته بایست که هر کس بنگرد که برای فردای رستاخیز خود چه پیش فرستاده. [همانا] تقوا پیشه کنید و از ناسازگاری با علی بپرهیزید. مباد که گام

هایتان پس از استواری در لغزد، که خداوند بر کردارتان آگاه است.

۳۵. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ جَنَّبَ اللَّهُ الَّذِي ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ. فَقَالَ
تَعَالَى (مُخْبِرًا عَمَّنْ يُخَالِفُهُ): «أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَا عَلَى مَا
فَرَّطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ»

ای مردم! همانا او جنب الله است که در کتاب عزیز خود قرآن
او را یاد کرده و دربارهٔ مخالفان با او فرموده: «تا آنکه مبادا
کسی در روز رستخیز بگوید: افسوس که درباره
جنب الله کوتاهی کردم...»

۳۶. مَعَاشِرَ النَّاسِ. تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَ أَفْهَمُوا آيَاتِهِ وَ أَنْظَرُوا إِلَى
مُحْكَمَاتِهِ وَ لَا تَتَّبِعُوا مُتَشَابِهَهُ. فَوَاللَّهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ زَوَاجِرَهُ وَ لَنْ
يُوضِحَ لَكُمْ تَفْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا آخِذٌ بِيَدِهِ وَ مُصْعِدُهُ إِلَيَّ
وَ سَائِلُ بَعْضِدِهِ (وَ رَافِعُهُ بِيَدَيَّ) وَ مُعَامِكُمْ: أَنْ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ
فَهَذَا عَلَيَّ مَوْلَاهُ وَ هُوَ عَلَيَّ بِنِ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَ وَصِيِّ. وَ
مُؤَالَاهُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْزَلَهَا عَلَيَّ

ای مردم! در قرآن اندیشه کنید و ژرفی آیات آن را دریابید و بر محکماتش نظر کنید و از متشابهاتش پیروی ننمایید. پس به خدا سوگند که باطن ها و تفسیر آن را آشکار نمی کند مگر همین کسی که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده ام و اعلام می دارم که: هر آن که من سرپرست اویم، این علی سرپرست اوست. و او علی بن ابی طالب است؛ برادر و وصی من که سرپرستی و ولایت او حکمی است از سوی خدا که بر من فرستاده شده است.

۳۷. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ عَلِيًّا وَالطَّيِّبِينَ مِنْ وُلْدِي (مِنْ صُلْبِهِ) هُمُ الثَّقَلُ الْأَصْغَرُ وَالْقُرْآنُ الثَّقَلُ الْأَكْبَرُ فَكُلُّ وَاحِدٍ مَهُمَا مُنْبِئٌ عَنْ صَاحِبِهِ وَ مُوَافِقٌ لَهُ لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ

ای مردم! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او، یادگار گران سنگ ثقل اصغرند و قرآن یادگار گران سنگ بزرگ تر. هر یک از این دو از دیگر همراه خود خبر می دهد و با آن سازگار است. آن دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا در حوض کوثر بر من وارد شوند.

۲۸. أَلَا إِنَّهُمْ أَمْنَاءُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَحُكَامُهُ فِي أَرْضِهِ

همانا بدانید که آنان امانتداران خداوند در میان آفریدگان و حاکمان او در زمین اویند.

۲۹. أَلَا وَ قَدْ آدَيْتُ أَلَا وَ قَدْ بَلَّغْتُ أَلَا وَ قَدْ أَسْمَعْتُ أَلَا وَ قَدْ

أَوْصَحْتُ

هشدار که من وظیفه خود را ادا کردم هشدار که من آن چه بر عهده ام بود ابلاغ کردم و به گوشستان رساندم و روشن نمودم.

۳۰. أَلَا وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَالَ وَ أَنَا قُلْتُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَلَا إِنَّهُ لَا

«أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ» غَيْرَ أَخِي هَذَا أَلَا لَا تَحِلُّ إِمْرَةُ الْمُؤْمِنِينَ بَعْدِي

لِلْحَدِّ غَيْرِهِ

همانا این سخن خدا بود و من از سوی او سخن گفتم. مبادا جز این برادرم کسی امیرالمؤمنین خوانده شود. هشدار که پس از من امارت مؤمنان بری کسی جز او روا نباشد.

۳۱. ثم قال:

«إيها النَّاسُ، مَنْ أَوْلَىٰ بِكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ؟ قالوا: اللهُ وَرَسُولُهُ
فقال: أَلَا مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فِهَذَا عَلَيَّ مَوْلَاهُ اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ
وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ وَانصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَاحْذَلْ مَنْ خَذَلَهُ

سپس فرمود:

مردمان! کیست اولی و سزاوارتر از شما به شما؟ گفتند خداوند و پیامبر او! سپس فرمود آگاه باشید! آن که من سرپرست اویم، پس این علی سرپرست اوست! خداوندا دوست بدار آن را که سرپرستی او را بپذیرد و دشمن بدار هر آن که او را دشمن دارد و یاری کن یار او را و بی‌یاور گذار آن را که او را بی‌یاور گذارد.

بخش چهارم:

بلند کردن علی علیه السلام به دست رسول خدا صلی الله علیه وآله

۳۲. مَعَاشِرَ النَّاسِ هَذَا عَلِيُّ أَحِي وَ وَصِي وَ وَايِ عَائِي، وَ خَلِيفَتِي فِي أُمَّتِي عَلَى مَنْ آمَنَ بِي وَ عَلَى تَفْسِيرِ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ الدَّاعِي إِلَيْهِ وَ الْعَامِلُ بِمَا يَرْضَاهُ وَ الْمُحَارِبُ لِأَعْدَائِهِ وَ الْمُوَالِي عَلَى طَاعَتِهِ وَ النَّاهِي عَنِ مَعْصِيَتِهِ

ای مردم! این علی است برادر و وصی و نگاهبان دانش من و هموست خلیفه و جانشین من در میان امت و بر ایمان آورندگان به من و بر تفسیر کتاب خدا و علی دعوت کننده به سوی خداست و به آن چه موجب خشنودی اوست عمل کند و با دشمنانش ستیز نماید. او پشتیبان فرمانبرداری خداوند و بازدارنده از نافرمانی او باشد.

۳۳. إِنَّهُ خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْإِمَامُ الْهَادِي مِنَ اللَّهِ وَ قَاتِلُ النَّاكِثِينَ وَ الْقَاسِطِينَ وَ الْمَارِقِينَ بِأَمْرِ اللَّهِ يَقُولُ اللَّهُ: (مَا يَدُلُّ الْقَوْلُ لَدَيْ)

همانا اوست جانشین و خلیفه رسول الله و امیر مؤمنان و امام هدایتگر از سوی خدا و کسی که به فرمان خدا با ناکثین و قاسطین و مارقین پیکار کند. خداوند فرماید: «فرمان من دگرگون نخواهد شد.»

۳۴. بِأَمْرِكَ يَا رَبِّ أَقُولُ: اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ، وَالْعَنْ مَنْ أَنْكَرَهُ وَأَعْصِبْ عَلَى مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ

پروردگارا! اکنون به فرمان تو چنین می گویم: خداوند! دوستداران او را دوست دار. و دشمنان او را دشمن دار. پشتیبانان او را پشتیبانی کن. یارانش را یاری نما. خودداری کنندگان از یاری اش را به خود رها کن. بر منکرانش لعنت فرست و غضب فرما.

۳۵. اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَ الْآيَةَ فِي عَلِيٍّ وَلِيَّتِكَ عِنْدَ نَبِيِّنَا ذَالِكَ وَنَصَبْتَكَ إِيَّاهُ لِهَذَا الْيَوْمِ: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا). (وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ

يُقْبَلُ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْحَاسِرِينَ) اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي قَدْ
بَلَغْتُ

معبودا! تو خود در هنگام نصب علی به امامت الهی نازل
فرمودی که: «امروز آیین شما را به کمال و نعمت خود را
بر شما به اتمام رساندم و اسلام را به عنوان دین شما
پسندیدم.» و آن که به جز اسلام دینی را بجوید از او
پذیرفته نبوده در جهان دیگر در شمار زیانکاران خواهد
بود.» خداوندا، تو را گواه می‌گیرم که پیام تو را به مردمان
رساندم.

بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

۳۶. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّمَا أَكْمَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ دِينَكُمْ بِإِمَامَتِهِ فَمَنْ لَمْ يَأْتَمْ بِهِ وَبِمَنْ يَقُومُ مَقَامَهُ مِنْ وُلْدِي مَنْ صَلَّى إِلَيَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالْعَرْضِ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابَ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

ای مردم! خداوند عزوجل دین شما را با امامت علی کامل فرمود. اینک آنان که از او و جانشینانش از فرزندان من و از نسل او (اثنه عشر) - تا برپایی رستاخیز و عرضه بر خدا - پیروی نکنند، همه اعمال آنها در دنیا و آخرت نابود خواهد شد و در آتش دوزخ ابدی خواهند بود، به گونه‌ای که نه از عذابشان کاسته و نه برایشان فرصتی خواهد بود.

۳۷. مَعَاشِرَ النَّاسِ هَذَا عَلَيَّ أَنْصَرُّكُمْ لِي وَأَحَقُّكُمْ بِي وَأَقْرَبُكُمْ إِلَيَّ وَأَعَزُّكُمْ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَأَنَا عَنْهُ رَاضِيَانِ وَمَنْزَلَتْ آيَةٌ رِضًا (فِي الْقُرْآنِ) إِلَّا فِيهِ وَلَا خَاطَبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بَدَأَ بِهِ

وَلَا تَزَلَتْ آيَةٌ مَدْحٍ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ وَلَا شَهِدَ اللَّهُ بِالْحُجَّةِ فِي (هَلْ
أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ) إِلَّا لَهُ وَلَا أَنْزَلَهَا فِي سِوَاهُ وَلَا مَدَحَ بِهَا غَيْرَهُ

ای مردم! این علی یاورترین، سزاوارترین و نزدیک ترین و عزیزترین شما نسبت به من است. خداوند عزوجل و من از او خشنودیم. آیه رضایتی در قرآن نیست مگر این که درباره اوست و خدا هرگاه ایمان آوردگان را خطابی نموده به او آغاز کرده [و اولین شخص موردنظر خدی متعال بوده است] و آیه مدح و ستایشی نازل نشده مگر درباره او؛ و خداوند در سوره «هل أتى على الإنسان» گواهی بر بهشت [رفتن] نداده مگر برای او و آن را در حق غیر او نازل نکرده و به آن جز او را نستوده است.

۳۸. مَعَاشِرَ النَّاسِ هُوَ نَاصِرٌ دِينَ اللَّهِ وَالْمُجَادِلُ عَن رَسُولِ اللَّهِ وَ
هُوَ التَّقِيُّ النَّقِيُّ الْهَادِي الْمَهْدِي. نَبِيِّكُمْ خَيْرٌ نَبِيٍّ وَ وَصِيِّكُمْ
خَيْرٌ وَصِيٍّ وَبَنُوهُ خَيْرٌ الْأَوْصِيَاءِ

ای مردم! او ناصر و یاور دین خدا و دفاع کننده از رسول اوست. او پرهیزکار، پاکیزه و راهنمای ارشاد شده [به دست

خود خدا] است. پیامبرتان برترین پیامبر، وصی او برترین وصی و فرزندان او برترین اوصیایند.

۳۹. مَعَاشِرَ النَّاسِ ذُرِّيَّةً كُلِّ نَبِيٍّ مِنْ صُلْبِهِ وَ ذُرِّيَّتِي مِنْ صُلْبِ
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ

ای مردم! فرزندان هر پیامبر از نسل اویند و فرزندان من از صلب و نسل امیرالمؤمنین علی هستند.

۴۰. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ إِبْلِيسَ أَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ
فَلَا تَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطَ أَعْمَالُكُمْ وَتَزَلَّ أَقْدَامُكُمْ فَإِنَّ آدَمَ أَهْبَطَ إِلَى
الْأَرْضِ بِخَطِيئَةٍ وَاحِدَةٍ. وَهُوَ صَفْوَةُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَكَيْفَ بِكُمْ
وَإِنَّكُمْ أَنْتُمْ وَمِنْكُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ

ای مردم! به راستی که شیطان اغواگر، آدم را با رشک و حسد از بهشت راند. مبدا شما به علی رشک ورزید که کرده هایتان نابود و گام هایتان لغزان خواهد شد. آدم به خاطر یک اشتباه به زمین هبوط کرد و حال آن که برگزیده‌ی خدای عزوجل بود.

پس چگونه خواهید بود شما و حال آن که شما شماید و دشمنان خدا نیز از میان شمایند.

۴۱. **أَلَا وَ إِنَّهُ لَا يُغِضُ عَلَيْنَا الْإِسْتِغْيَ وَ لَا يُؤَالِي عَلَيْنَا إِلَّا تَقِي وَ لَا يُؤْمِنُ بِهِ إِلَّا الْمُؤْمِنُ مُخْلِصٌ**

آگاه باشید! که با علی نمی ستیزد مگر بی سعادت و بدبخت و سرپرستی او را نمی پذیرد مگر رستگار پرهیزگار و به او نمی گروید مگر مؤمن خالص

۴۲. **وَ فِي عَلِيٍّ وَ اللَّهِ نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ الْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ) إِلَّا عَلِيًّا الَّذِي آمَنَ وَ رَضِيَ بِالْحَقِّ وَ الصَّبْرِ**

و سوگند به خدا که سوره العصر درباره اوست: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ؛ قسم به زمان که انسان در زیان است.» مگر علی که ایمان آورده و به درستی و شکیبایی آراسته است.

۴۳. مَعَاشِرَ النَّاسِ قَدْ اسْتَشْهَدْتُ اللَّهَ وَبَلَّغْتُكُمْ رَسُولِي (وَمَا عَلَيَّ

الرَّسُولُ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ)

ای مردم! خدا را گواه گرفتم و پیام او را به شما رسانیدم «و بر فرستاده و وظیفه‌ای جز بیان و ابلاغ روشن نباشد!»

۴۴. مَعَاشِرَ النَّاسِ (اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ)

ای مردم! «تقوا پیشه کنید همان گونه که بایسته است و نمیرید جز با شرف اسلام»

بخش ششم: اشاره به کارشکنی‌های منافقان

۴۵. مَعَاشِرَ النَّاسِ، (آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ مِنْ قَبْلُ أَنْ تَطْمِئِنُّ وَجُوهاً فَكَرَدَهَا عَلَيَّ أَدْبَارِهَا أَوْ نَلَعْتَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ) بالله ما عَنِ بِهَذِهِ الْآيَةِ إِلَّا قَوْمًا مِنْ أَصْحَابِي أَعْرَفُهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَنْسَابِهِمْ. وَقَدْ أُمِرْتُ بِالصَّفْحِ عَنْهُمْ فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلَى مَا يَحْدُ لِعَلِّي فِي قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَالْبُغْضِ

ای مردم! «به خدا و رسول و نور همراهش ایمان آورید پیش از آن که چهره‌ها را تباه و بازگونه کنیم یا چونان اصحاب روز شنبه [برخی از یهودیان که بر خدا نیرنگ آوردند] رانده شوید.» به خدا سوگند که مقصود خداوند از این آیه گروهی از صحابه‌اند که آنان را با نام و نسب می‌شناسم لیکن به پرده‌پوشی کارشان مأمورم؛ اکنون هر کس پایه کار خویش را مهر و یا خشم علی در دل قرار دهد [و بداند که ارزش عمل او وابسته به آن است.] و محور حق و باطل حب و بغض علی است.

٤٦. مَعَاشِرَ النَّاسِ التُّورُ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَسْلُوكٌ فِي ثَمِّ فِي عَلِيِّ بْنِ
 أَبِي طَالِبٍ ثُمَّ فِي النَّسْلِ مِنْهُ إِلَى الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الَّذِي يَأْخُذُ بِحَقِّ
 اللَّهِ وَبِكُلِّ حَقٍّ هُوَ لَنَا لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَدْ جَعَلَنَا حُجَّةً عَلَى
 الْمُقْصِرِينَ وَالْمُعَانِدِينَ وَالْمُخَالِفِينَ وَالْحَائِنِينَ وَالْآثِمِينَ وَالظَّالِمِينَ
 وَالْغَاصِبِينَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ

مردمان! نور از سوی خداوند عزوجل در جان من، سپس در
 جان علی بن ابی طالب، آن گاه در نسل او تا قائم مهدی -
 که حق خدا و ما را می ستاند - جای گرفته. چرا که خداوند
 عزوجل ما را بر کوتاهی کنندگان، ستیزه گران، ناسازگاران،
 خائنان و گنهکاران و ستمکاران و غاصبان از تمامی جهانیان
 حجت قرار داده است.

٤٧. مَعَاشِرَ النَّاسِ أَنْذِرْكُمْ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَدَخَلَتْ مِنْ قَبْلِي الرُّسُلُ أَفَأَنْ
 مِتُّ أَوْ قُتِلْتُ أَنْقَلَبْتُمْ عَلَيَّ أَعْقَابِكُمْ؟ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَيَّ عَقِبَتِهِ فَلَنْ
 يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ (الصَّابِرِينَ) أَلَا وَإِنَّ عَلِيّاً
 هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَالشُّكْرِ ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وَوَلَدِي مِنْ صُلْبِهِ

ای مردم! هشدارتان می‌دهم: همانا من رسول خدایم. پیش از من نیز رسولانی آمده و سپری گشته اند. آیا اگر من بمیرم یا کشته شوم، به جاهلیت عقب گرد می‌کنید؟ آن که به قهقرا برگردد، هرگز خدا را زیانی نخواهد رسانید و خداوند سپاسگزاران شکیبافر را پاداش خواهد داد. بدانید که منظور از صابرین و شاکرین در این آیه علی و پس از او فرزندان من از نسل اویند.

۴۸. مَعَاشِرَ النَّاسِ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ بِإِسْلَامِكُمْ بَلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ اللَّهُ
فِيحِطْ عَمَلِكُمْ وَيَسْحَطْ عَلَيْكُمْ وَ يَتَلَبَّسُ بِشَوَاطِئِ مَنْ نَارٍ
وَأُحْاسِنُ إِنْ رَبِّكُمْ لِيَا الْمُرْصَادِ

ای مردم! اسلامتان را بر من منت نگذارید؛ که اعمال شما را حبیط و تباه خواهد کرد و خداوند بر شما خشم خواهد گرفت و سپس شما را به شعله‌ای از آتش و مس گداخته گرفتار خواهد نمود. همانا پروردگار شما در کمین گاه است.

۴۹. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ
الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ وَأَنَا بَرِيئَانِ مِنْهُمْ

مردمان! به زودی پس از من پیشوایانی خواهند بود که شما را به سوی آتش می خوانند و در روز رستاخیز تنها و بدون یاور خواهند ماند. ای مردم! خداوند و من از آنان بیزاریم.

مَعَاشِرَ النَّاسِ إِيَّاهُمْ وَأَنْصَارُهُمْ وَأَتْبَاعَهُمْ وَأَشْيَاعَهُمْ فِي الدَّرَكِ
الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَيْسَ مَتَّوِي الْمُتَكَبِّرِينَ إِلَّا إِيَّاهُمْ أَصْحَابُ
الصَّحِيفَةِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ فِي صَعِيفَتِهِ!!

ای مردم! آنان و یاران و پیروانشان در بدترین جای جهنم، جایگاه متکبران خواهند بود. بدانید آنان اصحاب صحیفه اند. اکنون هر کس در صحیفه خود نظر کند.

مَعَاشِرَ النَّاسِ إِيَّيْ أَدْعُهَا إِمَامَةً وَ وِرَائَهُ (فِي عَقِي إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ). وَقَدْ بَلَّغْتُ مَا أُمِرْتُ بِتَبْلِيغِهَا حُجَّةً عَلَى كُلِّ حَاضِرٍ
وَ غَائِبٍ وَ عَلَى كُلِّ أَحَدٍ مِمَّنْ شَهِدَ أَوْ لَمْ يَشْهَدْ وَ لِدَ أَوْ لَمْ يُوَلِّدْ
فَلْيَبْلُغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَ الْوَالِدُ الْوَلَدَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

ای مردم! اینک به امر الهی جانشینی خود را به عنوان امامت و در نسل خود تا برپایی روز رستاخیز قرار می دهم و مأموریت

تبلیغی خود را انجام دادم تا برهان بر هر شاهد و غایب و بر آنان که زاده شده یا نشده اند و بر تمامی مردمان باشد. پس بایسته است این سخن را حاضران به غایبان و پدران به فرزندان تا برپایی رستاخیز برسانند.

۵۲. **وَسَيَجْعَلُونَ الْإِمَامَةَ بَعْدِي مُلْكًا وَاعْتِصَابًا. (أَلَا لَعَنَ اللَّهُ الْغَاصِبِينَ الْمُعْتَصِبِينَ). وَعِنْدَهَا سَيَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَانِ مَنْ يَفْرُغُ (وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمَا شَوَاظِمَ نَارٍ وَنُحَاشٍ فَلَا تَنْتَصِرَانِ)**

آگاه باشید! به زودی پس از من امامت را با پادشاهی جابه جا نموده. آن را غصب کرده و به تصرف خویش درآورند. همانا نفرین و خشم خدا بر غاصبان و چپاول گران! و البته در آن هنگام خداوند آتش عذاب - «شعله‌های آتش و مس گداخته - بر سر شما جن و انس خواهد ریخت. آن جاست که دیگر یاری نخواهید شد.»

۵۳. **مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيَدْرِكُمْ عَلِيٌّ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيرَ الْحَبِيبُ مِنَ الطَّيِّبِ وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ.**

ای مردم! هر آینه خداوند عزوجل شما را به حالتان رها نخواهد کرد تا ناپاک را از پاک جدا کند. و خداوند نمی‌خواهد شما را بر غیب آگاه گرداند. (اشاره به آیه ۱۷۹ آل عمران)

۵۴. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ مَا مِنْ فَرِيَةٍ إِلَّا وَاللَّهُ مُهْلِكُهَا بِتَكْذِيبِهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ مُمْلِكُهَا الْإِمَامَ الْمَهْدِيَّ وَاللَّهُ مُصَدِّقٌ وَعْدَهُ

ای مردم! هیچ سرزمینی نیست مگر این که خداوند به خاطر تکذیب اهل آن [حق را]، آنان را پیش از روز رستاخیز نابود خواهد فرمود و به امام مهدی خواهد سپرد. و هر آینه خداوند وعده‌ی خود را انجام خواهد داد.

۵۵. مَعَاشِرَ النَّاسِ قَدْ ضَلَّ قَبْلَكُمْ أَكْثَرُ الْأُولِينَ وَاللَّهُ لَقَدْ أَهْلَكَ الْأُولِينَ. وَهُوَ مُهْلِكُ الْآخِرِينَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «الَّذِينَ هَلَكَ الْأُولِينَ ثُمَّ تَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ وَيَوْمَئِذٍ لِمُكْذِبِينَ»

ای مردم! پیش از شما، شمار فزونی از گذشتگان گمراه شدند و خداوند آنان را نابود کرد. و همو نابودکننده‌ آیندگان است. او خود در کتابش آورده: «آیا پیشینیان را تباه نکردیم و به

دنبال آنان آیندگان را گرفتار نساختیم؟ با مجرمان این
چنین کنیم. وی بر ناباوران!»

۵۶. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَنِي وَتَهَانِي، وَقَدْ أَمَرْتُ عَلَيْكَ وَتَهَيْتُهُ
(بِأَمْرِهِ). فَعَلِمُ الْأَمْرَ وَالنَّهْيَ لَدَيْهِ. فَاسْمَعُوا لِأَمْرِهِ تَسْلَمُوا
وَأَطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَانْتَهُوا لِنَهْيِهِ تَرْشُدُوا. (وَصَبِرُوا إِلَى مُرَادِهِ)
وَلَا تَتَفَرَّقُوا بِكُمْ السُّبُلُ عَنْ سَبِيلِهِ

ای مردم! همانا خداوند امر و نهی خود را به من فرموده و من
نیز به دستور او دانش آن را نزد علی نهادم. پس فرمان او را
بشنوید و گردن نهید و پیرویش نمایید و از آنچه بازتان دارد
خودداری کنید تا راه یابید. به سوی هدف او حرکت کنید.
راه‌های گونه‌گون شما را از راه او باز ندارد!

بخش هفتم:

پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان

۵۷. مَعَاشِرَ النَّاسِ أَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِيمِ الَّذِي أَمَرَكُمْ بِاتِّبَاعِهِ. ثُمَّ عَلَيَّ مِنْ بَعْدِي ثُمَّ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ أَيْمَةً (الْهَدْي). يَهْدُونَ إِلَى الْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ

ای مردم! صراط مستقیم خداوند منم که شما را به پیروی آن امر فرموده. و پس از من علی است و آن گاه فرزندانم از نسل او، پیشوایان راه راستند که به درستی و راستی راهنمایند و به آن حکم و دعوت کنند.

۵۸. ثُمَّ قَرَأَ:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ...إِلَى آخِرِهَا .
وَقَالَ: فِي نَزَلَتْ وَفِيهِمْ (وَاللَّهُ) نَزَلَتْ وَلَهُمْ عَمَّتْ وَإِيَّاهُمْ
حَصَّتْ. «أُولَئِكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ. أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ»

سپس پیامبر صلی الله علیه و آله قرائت فرمود:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» تا آخر سوره.

و فرمود: همانا به خدا سوگند این سوره درباره من نازل شده و شامل امامان می باشد و به آنان اختصاص دارد. «آنان اولیای خدایند که ترس و اندوهی برایشان نیست، آگاه باشید: البته حزب خدا چیره و غالب خواهد بود.»

۶۹. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ الْغَاوُونَ إِخْوَانُ الشَّيَاطِينِ يُوْحَى

بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرَفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

هشدار که: ستیزندگان با امامان، گمراه و همکاران شیاطین ند. برای گمراهی مردمان، سخنان بیهوده و پوچ را به یکدیگر می رسانند.

۷۰. أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ. فَقَالَ عَزَّوَجَلَّ:

الْأَتَّحِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَ

رَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ،

أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ

بدانید که خداوند از دوستان امامان در کتاب خود چنین یاد کرده: «[ی پیامبر ما] نمی‌یابی مؤمنان به خدا و روز بازپسین، ستیزه‌گران خدا و رسول را دوست داشته باشند، گرچه آنان پدران، برادران و خویشانشان باشند. آنان [که چنین اند] خداوند ایمان را در دل‌هایشان نوشته است.»

۶۱. أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ وَصَّاهُمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فَقَالَ:
(الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ
مُهْتَدُونَ) أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَرْتَابُوا

همانا دوستداران امامان ایمانیان اند که قرآن چنان توصیف فرموده: «آنان که ایمان آورده و باور خود را به شرک نیالوده اند، در امان و در راه راست هستند.» همانا یاران پیشوایان کسانی هستند که به باور رسیده و از تردید و انکار دور خواهند بود.

۶۲. أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ آمِنِينَ تَتَلَقَاهُمْ
الْمَلَائِكَةُ بِالسَّلَامِ يَقُولُونَ: (سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوا خَالِدِينَ)

همانا اولیای امامان آنانند که با آرامش و سلام به بهشت درخواهند شد و فرشتگان با سلام آنان را پذیرفته، خواهند گفت: «درود بر شما که پاک شده اید. اینک داخل شوید که در بهشت، جاودانه خواهید بود.»

۶۳. **أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمْ لَكُمُ الْجَنَّةُ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ**

همانا بهشت پاداش اولیای آنان است و در آن بی حساب روزی داده خواهند شد.

۶۴. **أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ يَصْلَوْنَ سَعِيراً أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِحْهَمَ شَهيقاً وَ هِيَ تَفورُ وَ يَرَوْنَ لها زفيراً أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللهُ فِيهِمْ: (كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتٌ أُخْتَهَا)**

همانا دشمنان آنان آن کسانی اند که در آتش درآیند و همانا ناله آفرورش جهنم را می شنوند در حالی که شعله های آتش زبانه می کشد و زفیر (صدای بازدم) جهنم را نیز درمی یابند. همانا خداوند درباره ستیزگران با آنان فرموده: «هرگاه امتی داخل جهنم شود همتای خود را نفرین کند.»

۶۵. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (كَلِمَاتٍ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن سُبُورٍ إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ) إِلَى قَوْلِهِ: (الْأَفْسَحَقَا لِإِضْحَابِ السَّعِيرِ)

همانا که دشمنان امامان همانانند که خداوند درباره آنان فرموده: «هر گروهی از آنان داخل جهنم شود نگاهبانان می پرسند: مگر برایتان ترساننده ی نیامد؟! می گویند: چرا ترساننده آمد لیکن تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند وحی نفرستاده و شما نیستید مگر در گمراهی بزرگ!» تا آن جا که فرماید: «هان! نابود باد دوزخیان!»

۶۶. أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ. لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ. مَعَاشِرَ النَّاسِ سَنَّانَ مَا بَيْنَ السَّعِيرِ وَالْأَجْرِ الْكَبِيرِ

همانا یاران امامان در نهان، از پروردگار خویش ترسانند، آمرزش و پاداش بزرگ برای آنان خواهد بود. ای مردم! چه بسیار راه است میان آتش و پاداش بزرگ!

٦٧. عَدُوْنَا مَنْ ذَمَّهُ اللهُ وَلَعَنَهُ وَوَلِيْنَا (كُلُّ) مَنْ مَدَحَهُ اللهُ وَ أَحَبَّهُ

ای مردم! خداوند ستیزه‌جویان ما را نفرین فرموده و دوستان ما را ستوده و دوست دارد.

٦٨. أَلَا وَإِنِّي (أَنَا) النَّذِيرُ وَعَلِيُّ الْبَشِيرُ

ای مردم! بدانید که همانا من بیم‌دهنده‌ام و علی مژده دهنده.

٦٩. أَلَا وَإِنِّي مُنذِرٌ وَعَلِيٌّ هَادٍ

همانا که من ترساننده‌ام (از عذاب الهی) هستم و علی راهنما.

٧٠. مَعَاشِرَ النَّاسِ (أَلَا) وَإِنِّي نَبِيٌّ وَعَلِيٌّ وَصِيٌّ

ای مردم! بدانید که من پیامبرم و علی وصی من است.

٧١. مَعَاشِرَ النَّاسِ أَلَا وَإِنِّي رَسُولٌ وَعَلِيٌّ الْإِمَامُ وَالْوَصِيُّ مِنْ بَعْدِي

وَالْأَيْمَةُ مِنْ بَعْدِهِ وَوَلَدُهُ أَلَا وَإِنِّي وَالِدُهُمْ وَهُمْ يَخْرُجُونَ مِنْ صُلْبِهِ

ای مردم! بدانید که همانا من فرستاده‌ام و علی امام و وصی پس از من است. و امامان پس از او فرزندان اویند. آگاه باشید! من والد آنانم ولی ایشان از نسل علی خواهند بود.

بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشریف

۷۳. أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَيُّمَةِ مِنَّا الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ

آگاه باشید! همانا آخرین امام، قائم مهدی از ماست.

۷۳. أَلَا إِنَّهُ الظَّاهِرُ عَلَى الدِّينِ

همانا او بر تمامی ادیان چیره خواهد بود.

۷۴. أَلَا إِنَّهُ الْمُتَنَقِّمُ مِنَ الظَّالِمِينَ

همانا که اوست انتقام گیرنده از ستمکاران.

۷۵. أَلَا إِنَّهُ فَاتِحُ الحُصُونِ وَهَادِمُهَا

همانا اوست فاتح دژها و منهدم کننده آنها.

۷۶. أَلَا إِنَّهُ غَالِبُ كُلِّ قَبِيلَةٍ مِنْ أَهْلِ الشِّرْكِ وَهَادِيهَا

همانا که اوست چیره بر تمامی قبایل مشرکان و راهنمای آنان

۷۷. أَلَا إِنَّهُ الْمُدْرِكُ بِكُلِّ نَارٍ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ

همانا که او خونخواه تمام اولیای خداست.

۷۸. أَلَا إِنَّهُ النَّاصِرُ لِدينِ اللَّهِ.

آگاه باشید! اوست یاور دین خدا.

۷۹. **أَلَا إِنَّهُ الْعَرَّافُ مِنْ بَحْرِ عَمِيقٍ**

همانا که از دریایی ژرف پیمانه‌هایی افزون گیرد.

۸۰. **أَلَا إِنَّهُ يَسِمُ كُلَّ ذِي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَكُلَّ ذِي جَهْلٍ بِجَهْلِهِ**

همانا که او به هر ارزشمندی به اندازه‌ی ارزش او، و به هر نادان و بی‌ارزشی به اندازه‌ی نادانی‌اش نیکی کند.

۸۱. **أَلَا إِنَّهُ خَيْرٌ لِّلَّهِ وَ مُخْتَارُهُ**

همانا که او نیکو و برگزیده‌ی خداوند است.

۸۲. **أَلَا إِنَّهُ وَاوَرَّثُ كُلَّ عِلْمٍ وَالْمُحِيطُ بِكُلِّ فَهْمٍ**

همانا که او وارث دانش‌ها و حاکم بر ادراک‌هاست.

۸۳. **أَلَا إِنَّهُ الْمُخْبِرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّوَجَلَّ وَالْمُسَيِّدُ لِأَمْرِ آيَاتِهِ**

همانا بدانید که او از سوی پروردگارش سخن می‌گوید و آیات و نشانه‌های او را برپا کند.

۸۴. **أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ السَّيِّدُ**

بدانید همانا اوست بالیده و استوار.

۸۵. **أَلَا إِنَّهُ الْمَفُوضُ إِلَيْهِ**

بیدار باشید! هموست که [اختیار امور] به او واگذار شده است.

۸۶. **أَلَا إِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْقُرُونِ بَيْنَ يَدَيْهِ**

آگاه باشید! که همه گذشتگان ظهور او را پیشگویی کرده‌اند.

۸۷. **أَلَا إِنَّهُ الْبَاقِي حُجَّةٌ وَلَا حُجَّةَ بَعْدَهُ وَلَا حَقَّ إِلَّا مَعَهُ وَلَا نُورَ إِلَّا عِنْدَهُ**

آگاه باشید! که اوست حجت پایدار و پس از او حجتی نخواهد بود. درستی و راستی و نور و روشنایی تنها نزد اوست.

۸۸. **أَلَا إِنَّهُ لَا غَالِبَ لَهُ وَلَا مَنْصُورَ عَلَيْهِ**

همانا کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده‌اش یاری نخواهد شد.

۸۹. **أَلَا وَإِنَّهُ وَكَلَّمَ اللَّهُ فِي أَرْضِهِ وَحَكَّمَهُ فِي خَلْقِهِ وَأَمِينُهُ فِي سِرِّهِ وَعَلَايَتِهِ**

آگاه باشید که او ولی خدا در زمین، داور او در میان مردم و امانتدار امور آشکار و نهان است.

۲- این تعبیر به عنوان حجت و امامت است و نظری به رجعت دیگر امامان ندارد زیرا آنان حجت‌های پیشین‌اند که دوباره رجعت خواهند نمود.

بخش نهم: مطرح کردن بیعت

۱۰. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنِّي قَدْ بَيَّنْتُ لَكُمْ وَأَفْهَمْتُكُمْ وَهَذَا عَلَيَّ يَفْهَمُكُمْ
بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي عِنْدَ انْقِضَاءِ خُطْبَتِي أَذْعُوكُمْ إِلَيَّ مُصَافِقَتِي عَلَى
بَيْعَتِهِ وَالْإِقْرَارِ بِهِ ثُمَّ مُصَافَقَتِهِ بَعْدِي

ای مردم! من پیام خدا را برایتان آشکار کرده تفهیم نمودم. و این علی است که پس از من شما را آگاه می کند. اینک شما را می خوانم که پس از پایان خطبه با من و سپس با علی دست دهید تا با او بیعت کرده به امامت او اقرار نمایید.

۱۱. أَلَا وَإِنِّي قَدْ بَايَعْتُ اللَّهَ وَ عَلِيٌّ قَدْ بَايَعَنِي. وَأَنَا أَخِذُكُمْ بِالْبَيْعَةِ
لَهُ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ
فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَتْ فَإِنَّمَا يَنْتَكُتْ عَلَى نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا
عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

آگاه باشید من با خداوند و علی با من پیمان بسته و من اکنون از سوی خدای عزوجل بری امامت او پیمان می گیرم. «ای پیامبر! آنان که با تو بیعت کنند هر آینه با خدا

بیعت کرده‌اند. دست خدا بالای دستان آنان است. و هر کس بیعت شکنند، بر زیان خود شکسته، و آن کس که بر پیمان خداوند استوار و باوفا باشد، خداوند به او پاداش بزرگی خواهد داد.

بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات

۳۳. مَعَاشِرِ النَّاسِ، إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، (فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا) الآية

ای مردم! همانا حج و عمره از شعائر و آداب و رسوم خدایی است. «پس زائران خانه خدا و عمره‌کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند» ادامه آیه.

۳۴. مَعَاشِرِ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ، فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتِ إِلَّا اسْتَعْنُوا وَ أُبَشِّرُوا، وَلَا تَخْلَفُوا عَنْهُ إِلَّا بَتْرُوا وَ افْتَقَرُوا.

ای مردم! در خانه خدا حج گزارید؛ که هیچ خاندانی داخل آن نشد مگر بی نیاز شد و مژده گرفت، و کسی از آن روی برنگردانید مگر بی بهره و نیازمند گردید.

۳۵. مَعَاشِرِ النَّاسِ مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا أَعْفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَى وَقْتِهِ ذَلِكَ، فَإِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُ اسْتَأْنَفَ عَمَلَهُ

ای مردم! مؤمنی در موقف (عرفات، مشعر، منا) نماند مگر این که خدا گناهان گذشته ی او را بیامرزد و بایسته است که پس از پایان اعمال حج [با پرونده ی پاک] کار خود را از سر گیرد.

۹۵. مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْحُجَّاجِ مُعَاوَنُونَ وَ نَفَقَاتِهِمْ مُخَلَّفَةٌ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ.

ای مردم! حاجیان دستگیری شده‌اند و هزینه‌های سفرشان جبران می‌شود و جایگزین آن به آنان خواهد رسید و البته خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد کرد.

۹۶. مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَ التَّقْوَةَ، وَلَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَ إِقْلَاعِ

ای مردم! خانه خدا را با دین کامل و دانش ژرفی دیدار کنید و از زیارتگاهها جز با توبه و بازایستادن [از گناهان] برنگردید.

۹۷. مَعَاشِرَ النَّاسِ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمَرَكُمُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَإِنَّ طَالَ عَلَيْكُمُ الْأَمَدُ فَقَصِّرْتُمْ أَوْ نَسِيتُمْ فَعَلِيٌّ وَلِيَّتِكُمْ وَ مَبِينٌ لَكُمْ الَّذِي نَصَبَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَكُمْ بَعْدِي أَمِينَ خَلَقَهُ

ای مردم! نماز را به پا دارید و زکات بپردازید همان سان که خداوند عزوجل امر فرموده. پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید یا از یاد بردید، علی صاحب اختیار و تبیین کننده بر شماست. خداوند عزوجل او را پس از من امانتدار خویش در میان آفریدگانش نهاده است.

۹۸. إِنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ وَ هُوَ وَ مَنْ يَخْلَفُ مِنِّي يُخْبِرُونَكُمْ بِمَا تَسْأَلُونَ عَنْهُ وَيُبَيِّنُونَ لَكُمْ مَا لَا تَعْمَلُونَ

همانا او از من و من از اویم. و او و فرزندانش از جانشینان او، پرسش‌های شما را پاسخ می‌دهند و آن چه را نمی‌دانید به شما می‌آموزند.

۹۹. أَلَا إِنَّ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أَحْصِيَهُمَا وَأَعْرِفَهُمَا فَأَمَرَ بِالْحَلَالِ وَ أَنْهَى عَنِ الْحَرَامِ فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ فَأَمَرْتُ أَنْ أَخَذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَالصَّفَقَةَ لَكُمْ بِقَبُولِ مَا جِئْتُ بِهِ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ الَّذِينَ هُمْ مِنِّي وَ مِنْهُ إِمَامَةٌ فِيهِمْ قَائِمَةٌ خَاتِمُهَا الْمَهْدِيُّ إِلَى يَوْمِ يَلْقَى اللَّهُ الَّذِي يُقَدِّرُ وَ يَقْضِي

همانا حلال و حرام بیش از آن است که من شمارش کنم و بشناسانم و در این جا یکبار به حلال فرمان دهم و از حرام بازدارم. از این روی مأمورم از شما بیعت بگیرم که دست در دست من نهدید در مورد پذیرش آن چه از سوی خداوند آوردهام درباره علی امیرالمؤمنین و اوصیای پس از او که آنان از من و اویند که امامت در آنان پایدار است و فرجام امامان، مهدی است تا روزی است که او با خداوند - که قضا و قدر می کند- دیدار کند.

مَعَاشِرَ النَّاسِ وَ كُلِّ حَلَالٍ دَلَلْتَكُمْ عَلَيْهِ وَ كُلِّ حَرَامٍ نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ
فَإِنِّي لَمْ أَرْجِعْ عَنْ ذَلِكَ وَ لَمْ أُبَدِّلْ أَلَا فَادُّكُمُوهَا ذَالِكُمْ وَ احْفَظُوهُ
وَ تَوَاصَوْا بِهِ وَ لَا تُبَدِّلُوهُ وَ لَا تَغَيِّرُوهُ

ای مردم! شما را به هرگونه حلال و حرام راهنمایی کردم و از آن هرگز برنمی گردم. بدانید و آگاه باشید! آن ها را یاد کنید و نگه دارید و یکدیگر را به آن توصیه نمایید و در آن [احکام خدا] دگرگونی راه ندهید.

۱۱. أَلَا وَإِنِّي أُجَدِّدُ الْقَوْلَ: أَلَا فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَمُّرُوا

بِالْمَعْرُوفِ وَانْتَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ

هشدار که دوباره می‌گویم: بیدار باشید! نماز را به پا دارید. و زکات بپردازید. و امر به معروف کنید و از منکر بازدارید.

۱۲. أَلَا وَإِن رَأَسَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ أَنْ تَنْتَهَوْا إِلَي قَوْلِي وَتُبَلِّغُوهُ مَنْ

لَمْ يَحْضُرْ وَتَأْمُرُوهُ بِقَوْلِهِ عَنِّي وَتَنْهَوُهُ عَن مُخَالَفَتِهِ فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِّن

اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمَنِّي وَلَا أَمْرَ بِمَعْرُوفٍ وَلَا نَهْيَ عَنِ مُنْكَرٍ إِلَّا مَعَ

إِمَامٍ مَّعْصُومٍ

و بدانید که ریشه امر به معروف این است که به گفته ی من [درباره امامت] برسید و سخن مرا به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید و آنان را از ناسازگاری سخنان من بازدارید؛ همانا این سخن فرمان خدا و من است و هیچ امر به معروف و نهی از منکر جز با امام معصوم تحقق و کمال نمی‌یابد.

۱۳. مَعَاشِرَ النَّاسِ الْقُرْآنَ يُعْرِفُكُمْ أَنَّ الْأَيِّمَةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ وَعَرَفْتَكُمْ
إِيَّاهُمْ مِنِّي وَمِنْهُ حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: (وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً
فِي عَقْبِهِ). وَقُلْتُ: «لَنْ تَضِلُّوا مَا إِن تَمَسَّكُمْ بِهِمَا»

ای مردم! قرآن بر شما روشن می کند که امامان پس از علی
فرزندان اویند و من به شما شناساندم که آنان از او و از من
اند. چرا که خداوند در کتاب خود می گوید: «امامت را
فرمانی پایدار در نسل او قرار داد...» و من نیز گفته ام که:
«مادام که به قرآن و امامان تمسک کنید، گمراه
نخواهید شد.»

۱۴. مَعَاشِرَ النَّاسِ. التَّقْوَى. التَّقْوَى وَاحْذَرُوا السَّاعَةَ كَمَا قَالَ اللَّهُ
عَزَّوَجَلَّ: (إِنَّ زُلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ)

ای مردم! تقوا را، تقوا را رعایت کرده از سختی رستخیز
بهراسید همان گونه که خداوند عزوجل فرمود: «البته
زمین لرزه روز رستخیز حادثه ای بزرگ است...»

۱۰۰. اذْكُرُوا الْمَمَاتَ (وَ الْمَعَادَ) وَ الْحِسَابَ وَ الْمَوَازِينَ وَ
الْمُحَاسَبَةَ بَيْنَ يَدَي رِبِّ الْعَالَمِينَ وَ الثَّوَابَ وَ الْعِقَابَ فَمَنْ جَاءَ
بِالْحُسْنَةِ أُثِيبَ عَلَيْهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِي الْجَنَانِ
نَصِيبٌ

مرگ، قیامت، و حساب و میزان و محاسبه ی در برابر
پروردگار جهانیان و پاداش کیفر را یاد کنید. آن که نیکی
آورد، پاداش گیرد. و آن که بدی کرد، بهره‌ای از بهشت
نخواهد برد.

بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

۱۰۶. مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُصَافِقُونِي بِكَفٍّ وَاحِدٍ فِي
وَقْتٍ وَاحِدٍ وَقَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَنْ أَخَذَ مِنْ أَلْسِنَتِكُمْ
الْإِقْرَارَ بِمَا عَقَدْتُ لِعَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَلَمَنْ جَاءَ بَعْدَهُ مِنْ
الْأَيْمَةِ مِنِّي وَمِنْهُ عَلَى مَا أَعْلَمْتُكُمْ أَنْ ذُرِّيَّتِي مِنْ صُلْبِهِ

ای مردم! شما بیش از آنید که در یک زمان با یک دست من
بیعت نمایید. از این روی خداوند عزوجل به من دستور داده
که از زبان شما اقرار بگیرم و پیمان ولایت علی امیرالمؤمنین
را محکم کنم و نیز بر امامان پس از او که از نسل من و
اوبند؛ همان گونه که اعلام کردم که ذرّیه من از نسل اوست.

۱۰۷. فَقُولُوا بِأَجْمَعِكُمْ؛ إِنَّا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُتَقَادُونَ لِمَا
بَلَّغَتْ عَنْ رَبِّنَا وَرَبِّكَ فِي أَمْرِ إِمَامِنَا عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ وُلِدَ
مِنْ صُلْبِهِ مِنَ الْاَيْمَةِ

پس همگان بگوئید: البتّه که سخنان تو را شنیده و پیروی می‌کنیم و از آن‌ها خشنودیم و بر آن‌ها گردن‌گذار و بر آن‌ها چه از سوی پروردگاران در امامت امامان علی امیرالمؤمنین و امامان دیگر - از صلب او - به ما ابلاغ کردی.

۱۰۸. تُبَايِعُكَ عَلَىٰ ذَٰلِكَ يَقُولُونَ وَأَنفُسِنَا وَأَلْسِنَتِنَا وَأَيْدِينَا عَلَىٰ ذَٰلِكَ نَحْيِي وَعَلَيْهِ نَمُوتُ وَعَلَيْهِ تَبَعْتُ وَلَا نُنْغِزُ وَلَا نُنْجِدُ وَلَا نَجِدُ (وَلَا نَرْتَابُ وَلَا نَرْجِعُ عَنِ الْعَهْدِ وَلَا نَنْقُضُ الْمِيثَاقَ

با تو پیمان می‌بندیم با دل و جان و زبان و دست‌هایمان. با این پیمان زنده ایم و با آن خواهیم مرد و با آن اعتقاد برانگیخته می‌شویم. و هرگز آن را دگرگون نکرده‌اشک و انکار نخواهیم داشت و از عهد و پیمان خود بر نمی‌گردیم.

۱۰۹. وَعَظَّتْنَا بِوَعْدِ اللَّهِ فِي عِلِّيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَيْمَةِ الَّذِينَ ذَكَرَتْ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ مَنْ وُلِدَهُ بَعْدَهُ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ وَمَنْ نَصَبَهُ اللَّهُ بَعْدَهُمَا

[ای رسول خدا] ما را به فرمان خدا پند دادی درباره‌ی علی
امیرالمؤمنین و امامان از نسل خود و او، که حسن و حسین و
آنان که خداوند پس از آنان برپا کرده است، هستند.

۱۱۰. فَالْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ لَهُمْ مَا أَخُوذُ مِنَّا مِنْ قُلُوبِنَا وَأَنْفُسِنَا
وَالسِّنَّتِنا وَصَمَائِرِنَا وَأَيْدِينَا مَنْ أَدْرَكَهَا بِيَدِهِ وَإِلَّا فَقَدْ أَقْرَأَ
بِلِسَانِهِ وَلَا تَبْتَغِي بِذَلِكَ بَدَلًا وَلَا يَرِي اللَّهُ مِنْ أَنْفُسِنَا حَوْلًا

پس عهد و پیمان از ما گرفته شد از دل و جان و زبان و روح
و دستانمان. هر کس توانست با دست و گرنه با زبان پیمان
بست. و هرگز پیمانمان را دگرگون نخواهیم کرد و خداوند از
ما شکست عهد نبیند.

۱۱۱. نَحْنُ نُؤَدِّي ذَلِكَ عَنكَ الْدَانِي وَالْقَاصِي مِنْ أَوْلَادِنَا وَأَهَالِينَا وَ
نُشْهِدُ اللَّهَ بِذَلِكَ وَ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا وَأَنْتَ عَلَيْنَا بِهٖ شَهِيدٌ

فرمان تو را به نزدیک و دور از فرزندان و خویشان خود
خواهیم رسانید و خداوند را بر آن گواه خواهیم گرفت و هر
آینه خداوند بر گواهی کافی است و تو نیز بر ما گواه باش.

۱۳۲. مَعَاشِرَ النَّاسِ مَا تَقُولُونَ؟ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَ خَافِيَةَ كُلِّ نَفْسٍ، (فَمَنْ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا) وَ مَنْ بَاعَ فَإِنَّمَا يَبِيعُ اللَّهُ (يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ)

ای مردم! چه می گوید؟ همانا خداوند هر صدایی را می شنود و آن را که از دل ها می گذرد می داند. «هر آن کس هدایت پذیرفت، به خیر خویش پذیرفته. و آن که گمراه شد، به زیان خود رفته.» و هر کس بیعت کند، هر آینه با خداوند پیمان بسته که «دست خدا بالای دستان آن هاست.»

۱۳۳. مَعَاشِرَ النَّاسِ فَبِأَيُّعُوا اللَّهَ وَ بِأَيُّعُونِي وَ بِأَيُّعُوا عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ الْأَيْمَةَ (مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ) كَلِمَةً بَاقِيَةً

ای مردم! اینک با خداوند بیعت کنید و با من پیمان بندید و با علی امیرالمؤمنین و حسن و حسین و امامان پس از آنان از نسل آنان که نشانه پایداری در دنیا و آخرت.

۱۳۴. يُهْلِكُ اللَّهُ مَنْ غَدَرَ وَ يَرْحَمُ مَنْ وَفَى. (وَ مَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا)

خداوند مکاران را تباه می کند و به باوفايان مهر می ورزد.
«هر که پیمان شکند، جز این نیست که به زیان خود
گام برداشته، و هر که بر عهدهی که با خدا بسته پابرجا
ماند، به زودی خدا او را پاداش بزرگی خواهد داد.»

۱۵. مَعَاشِرَ النَّاسِ. قُولُوا الَّذِي قُلْتُمْ لَكُمْ وَسَامِعُوا عَلِيَّ يَا مَرْءَةَ
الْمُؤْمِنِينَ وَقُولُوا: (سَمِعْنَا وَ اطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ
الْمَصِيرُ). وَقُولُوا: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا
لِنَهْتَدِي لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ)

ای مردم! آن چه بر شما برگفتم بگوئید و به علی با لقب
امیرالمؤمنین سلام کنید و بگوئید: «شنیدیم و فرمان می
بریم پروردگارا، آمرزشت خواهیم و بازگشت به سوی
تو است.» و نیز بگوئید: «تمام سپاس و ستایش خدایی
راست که ما را به این راهنمایی فرمود و گرنه راه
نمی یافتیم»

۱۱۶. مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ فَضَائِلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ
قَدْ أَنْزَلَهَا فِي الْقُرْآنِ أَكْثَرَ مِنْ أَنْ أُحْصِيَهَا فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ فَمَنْ
أَتْبَاكُمْ بِهَا وَعَرَفَهَا فَصَدِّقُوهُ.

ای مردم! هر آینه برتری‌های علی بن ابی طالب نزد خداوند
عزوجل - که در قرآن نازل فرموده - بیش از آن است که
من یکباره برشمارم. پس هر کس از مقامات او خبر داد و آن
ها را شناخت او را تصدیق و تأیید کنید.

۱۱۷. مَعَاشِرَ النَّاسِ مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَعَلِيًّا وَالْأَيْمَةَ الَّذِينَ
ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

ای مردم! آن کس که از خدا و رسولش و علی و امامانی که
نام بردم پیروی کند، به رستگاری بزرگی دست یافته است.

۱۱۸. مَعَاشِرَ النَّاسِ السَّابِقُونَ إِلَى مُبَايَعَتِهِ وَ مَوَالِيهِ وَ التَّسْلِيمِ عَلَيْهِ
يَأْتِرُهُ الْمُؤْمِنِينَ أَوْلِيَاءُ هُمْ الْفَائِزُونَ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

ای مردم! سبقت‌جویان به بیعت و پیمان و سرپرستی او و سلام بر او با لقب امیرالمؤمنین، رستگارانند و در بهشت‌های پر بهره خواهند بود.

۱۱۹. مَعَاشِرَ النَّاسِ قُولُوا مَا يَرْضَى اللَّهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ فَإِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً

ای مردم! آن چه خدا را خشنود کند بگویید. پس اگر شما و تمامی زمینیان کفران ورزند، خدا را زبانی نخواهد رسانید.

۱۲۰. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ (بِمَا أَدَّيْتُ وَأَمَرْتُ) وَأَغْضِبْ عَلَى الْجَاهِدِينَ الْكَافِرِينَ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

پروردگارا، آنان را که به آن چه ادا کردم و فرمان دادم ایمان آوردند، ببامرز و بر منکران کافر خشم گیر! و سپاس از آن خدایی است که پروردگار جهانیان است.

**بیانات مقام معظم رهبری مدظله
درباره عید غدیر**

غدیر معیار حاکمیت

• با مطرح کردن امیرالمؤمنین علیه‌السلام و با نصب آن بزرگوار برای حکومت، معیارها و ارزش‌های حاکمیت، معلوم شد. پیغمبر، در قضیه غدیر، کسی را در مقابل چشم مسلمانان و دیدگان تاریخ قرار دادند که از ارزشهای اسلامی، به طور کامل برخوردار بودند. یک انسان مؤمن؛ دارای حد اعلائی تقوا و پرهیزکاری؛ فداکار در راه دین؛ بی‌رغبت نسبت به مطامع دنیوی؛ تجربه شده و امتحان داده در همه میدان‌های اسلامی: میدان‌های خطر؛ میدان‌های علم و دانش؛ میدان قضاوت و امثال اینها. یعنی با مطرح شدن امیرالمؤمنین علیه‌السلام به عنوان حاکم و امام و ولی اسلامی، همه مسلمانان در طول تاریخ باید بدانند که حاکم اسلامی، باید فردی در این جهت، با این قواره‌ها و نزدیک به این الگو و نمونه باشد.

• در واقعه غدیر، پیغمبر اسلام امیرالمؤمنین، علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام را معرفی کردند. خصوصیتی که در آن دوران و در دوران‌های بعد، زندگی به آن شناخته شد،

چه بود؟ این‌ها برای ما معیار است. امیرالمؤمنین اولین خصوصیتش دلبستگی و پایبندی به رضای الهی و حرکت در مسیر صراط مستقیم بود؛ هر مقداری که دشواری داشته باشد، هرچه مجاهدت بخواند، هرچه گذشت، بخواند. این مهمترین خصوصیت امیرالمؤمنین است.^۳

عدالت، هدف حکومت

• نکته دیگری که در ماجرای غدیر می‌شود فهمید، این است که امیرالمؤمنین علیه‌الصلاة والسلام، در همان چند سالی که به خلافت و حکومت رسیدند، نشان دادند که اولویت در نظر آن بزرگوار، استقرار عدل الهی و اسلامی است. یعنی عدالت، یعنی تأمین کردن هدفی که قرآن برای ارسال رسل و انزال کتب و شرایع آسمانی، بیان فرموده است: «لیقوم الناس بالقسط» اقامه قسط الهی. قسط و عدل با دستوری که اسلام معین کرده، بهترین تضمین و تأمین‌کننده عدالت است.^۴

^۳. ۱۳۸۷/۹/۲۷

^۴. ۱۳۷۱/۳/۳۰

غدیر و ولایت

• بعد دیگری که من امروز می‌خواستم قدری روی آن تکیه کنم، کلمه و مضمون ولایت است که در ماجرای غدیر تکرار شد: «من کنت مولاة فهذا علی مولاة» پیامبر اکرم در این ماجرای تاریخی و در این نصب بزرگ، حکومت را با تعبیر «ولایت» بیان کرد. در زبان عربی و زبانهای دیگر، برای این پدیده‌ای که اسمش حکومت و زمامداری و حکمرانی است - یعنی کسی یا جماعتی که بر یک جامعه حکومت می‌کند و فرمان می‌راند - تعبیرات گوناگونی آورده شده است که هر یک از این تعبیرات، اشاره به جهت خاصی است. مثلاً تعبیر حکومت، اشاره به این دارد که آن کسی که در رأس قدرت است، یا آن جماعتی که در رأس قدرتند، حکم می‌کنند و جامعه و افراد مردم، حکم و فرمان آنها را اطاعت می‌کنند. یک تعبیر دیگر، تعبیر سلطنت است که به معنای مسلط بودن و مقتدر بودن و امور را در سلطه خود درآوردن است. در فارسی نیز همین تعابیر وجود دارد. مثلاً زمامداری، اشاره به یک جنبه از حکومت است. یا مثلاً حکمرانی و فرماندهی، هر

کدام به یک جنبه اشاره می‌کند. در اسلام، بیشتر از همه بر روی کلمه «ولایت» تکیه شده است. هم در این جا و هم در آیه‌ی شریفه «انما ولیکم الله و رسوله»، پدیده حکومت را با نام «ولایت» بیان کرده است.^۵

• علت اهمیت عید غدیر، مسأله ولایت است. در این ماه - ذی حجه الحرام، هم عید غدیر را داریم و هم روز مباحله را که آن هم اشاره روشنی به مسأله ولایت است. به خاطر این دو خاطره - که هر دو مربوط به ولایت است - بعضی از بزرگان، این ماه را «شهرالولایه» و افضل ماهها دانسته‌اند.^۶

غدیر، الگوی مدیریت جامعه

• امامت، یعنی همان اوج معنای مطلوب اداره جامعه در مقابل انواع و اقسام مدیریت‌های جامعه که از ضعفها و شهوات و نخوت و فزون‌طلبی انسانی سرچشمه می‌گیرد. اسلام شیوه و نسخه امامت را به بشریت ارائه می‌کند؛ یعنی

^۵. ۱۳۷۶/۲/۶

^۶. ۱۳۶۹/۴/۲۰

اینکه یک انسان، هم دلش از فیض هدایت الهی سرشار و لبریز باشد، هم معارف دین را بشناسد و بفهمد - یعنی راه را درست تشخیص دهد - هم دارای قدرت عملکرد باشد - که «یا یحیی خذ الكتاب بقوة» - هم جان و خواست و زندگی شخصی برایش حائز اهمیت نباشد؛ اما جان و زندگی و سعادت انسانها برای او همه چیز باشد؛ که امیرالمؤمنین در کمتر از پنج سال حکومت خود، این را در عمل نشان داد. شما می‌بینید که مدت کوتاه کمتر از پنج سال حکومت امیرالمؤمنین، به عنوان یک نمونه و الگو و چیزی که بشریت آن را هرگز فراموش نخواهد کرد، در طول قرن‌ها همچنان می‌درخشد و باقی مانده است. این نتیجه درس و معنا و تفسیر واقعه غدیر است.

• بزرگترین خطر برای نظام و حکومتی مثل نظام و حکومت ما که با نام اسلام به وجود آمده، این است که ما فراموش کنیم الگوی حکومت ما، امیرالمؤمنین است؛ به الگوهای رایج دنیا و تاریخ نگاه کنیم و خود را با آنها مقایسه کنیم؛ به روش حکومت‌های منحرفی که در طول تاریخ روزبه‌روز به بشریت

ضربه زدند، نگاه کنیم که اگر یک جنبه از زندگی انسان را رونقی بخشیدند، جنبه دیگری را دچار ضایعات جبران‌ناشدنی کردند. همت جمهوری اسلامی باید این باشد که خود را به آن الگویی که در غدیر معرفی شد و در دوران پنجمساله حکومت امیرالمؤمنین، نمونه آن نشان داده شد، نزدیک کند.^۷

غدیر و حاکمیت الهی

• دو مطلب در غدیر هست: یکی تعیین امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه الصلاة والسلام است و دیگری آن معیارهایی است که نبی اکرم صلی الله علیه واله وسلم در بیان علت و فلسفه تعیین امیرالمؤمنین در خطبه غدیر بیان می‌فرماید. این حرکت بزرگ و تاریخ‌ساز، یعنی نصب امیرالمؤمنین علیه الصلاة والسلام متکی به ملاک‌هایی است و این کار، مفهومی دارد. اگرچه ولایت یک امر سیاسی است، اما همه مضمون ولایت در سیاست خلاصه نمی‌شود. این ولایت، پرتوی از ولایت ذات مقدس پروردگار است.

^۷ ۱۳۸۰/۱۲/۱۲

• لذا مسأله غدیر با این مضمون والا متعلق به همه مسلمان‌هاست، چون به معنای حاکمیت عدل، حاکمیت فضیلت و حاکمیت ولایت‌الله است. اگر ما هم بخواهیم حقیقتاً از متمسکین به ولایت امیرالمؤمنین باشیم، باید خودمان و محیط زندگی‌مان را به عدل نزدیک کنیم. بزرگ‌ترین نمونه این است که هرچه بتوانیم، استقرار عدل کنیم. چون دامنه‌ی عدالت نامحدود است. هرچه بتوانیم عدل را در جامعه بیشتر مستقر کنیم، شباهت ما به امیرالمؤمنین و تمسک ما به ولایت آن بزرگوار بیشتر خواهد شد.^۸

ولایت امام، پرتوی از ولایت غدیر

• ولایت امام‌رضوان‌الله‌علیه پرتوی از چشمه فروزنده خورشیدی غدیر بود؛ لذا توانست این همه آثار را به‌وجود بیاورد، ملت را بیدار کند، ایران را بازسازی معنوی و مادی بکند.^۹

^۸ . ۱۳۸۱/۱۲/۱

^۹ . ۱۳۸۳/۱۱/۱۰

غدیر و شخصیت علی علیه السلام

• مسأله غدیر برای ما شیعیان پایه عقیده شیعی است. ما معتقدیم که بعد از وجود مقدس نبی مکرم اسلام صلی الله و علیه و آله وسلم امام به حق برای امت اسلامی، امیرالمؤمنین بود؛ این، پایه و مایه اصلی عقیده شیعه است. معلوم است که برادران اهل سنت ما، این عقیده را قبول ندارند؛ جور دیگری نظر می دهند، جور دیگری فکر می کنند؛ این شاخص وجود دارد. لکن همین قضیه غدیر در یک نقطه وسیله و مایه اجتماع امت اسلامی است و او شخصیت امیرالمؤمنین است.^{۱۰}

ارتباط اعیاد و قربان

• از روز عید قربان تا روز عید غدیر، در واقع یک مقطعی است متصل و مرتبط با مسأله امامت. خدای متعال در قرآن یاد می فرماید: «و اذ ابتلی ابراهیم ربه بکلمات فأتّمهن قال انی چاعلک للناس اماما»؛ و چون ابراهیم را پروردگارش با

^{۱۰}. ۱۳۸۷/۹/۲۷

کلماتی بیازمود و وی آن همه را به انجام رسانید، [خدا به او] فرمود: من تو را پیشوای مردم قرار دادم. ابراهیم از طرف پروردگار منصوب شد به امامت. چرا؟ چون از عهده امتحان‌های دشوار برآمد. مبدأ این را می‌شود روز عید قربان به حساب آورد، تا روز عید غدیر که روز امامت امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب علیه‌الاف‌التحیة‌والثناء است. این هم به دنباله امتحانات سخت بود. امیرالمؤمنین طول حیات مبارکش را با امتحان - امتحان‌هایی که از آن سرافراز بیرون آمده است - گذرانده؛ از سیزده سالگی یا یازده سالگی و قبول نبوت تا لیلۃ‌المبیت، یک جوان فداکار و فانی در پیغمبر که آماده است جان خود را فدای پیغمبر بکند - عملاً این را در ماجرای هجرت پیغمبر به اثبات میرساند - و بعد هم آن امتحان‌های بزرگ در بدر و احد و حنین و خیبر و بقیه‌ی جاها. این منصب والا، دنباله این امتحان‌هاست؛ لذا دلها متوجه شده است به اینکه بین عید قربان و عید غدیر یک ارتباط است.^{۱۱}

^{۱۱}. ۱۳۸۸/۹/۴

غدیر و وحدت اسلامی

• حادثه غدیر به نگاه مرحوم علامه امینی رضوان الله تعالی علیه صاحب کتاب الغدیر و بعد در نگاه مرحوم شهید مطهری رضوان الله علیه وسیله وحدت امت اسلامی است. گمان نکنند بعضی که حادثه غدیر مایه اختلاف است؛ نه. امروز ببینید که بیش از همیشه - در گذشته هم بوده است - شیعه را متهم می کنند. ببینند مسأله تشیع برآمده از یک اعتقاد صحیح سالم خالص نسبت به وحی الهی است - این است معنای تشیع - اعتقاد به ارزش هاست، اعتقاد به معیارهاست، ملاک قرار دادن معیارهایی است که قرآن آنها را ملاک قرار داده است. حالا یک مشت یاوه گوی هرزه گو در گوشه و کنار دنیای اسلام شیعه را متهم کنند به آن چیزی که شیعه فرسنگها از آنها دور است؛ مسأله ساختگی بودن و جعلی بودن و بعداً به وجود آمدن و سیاسی بودن و این حرفها را پیش بیاورند! نه، مسأله غدیر خط بطلان می کشد بر همه اینها.^{۱۲}

۱۲. ۱۳۸۸/۹/۱۵.

(A.)